

Zand op je hand
natuurlijk een bewuste keuze

Pedagogisch Beleidsplan

Gastvrij Kindcentra BV / Zand op je Hand
versie: 1.0
13 Juli 2016

COLOFON

pedagogisch beleid

In dit document staat een omschrijving van de voor GastVrij kenmerkende visie op de omgang met kinderen.

Doelgroep: **Alle medewerkers van GastVrij, ouders**
Versie: **1.0**
Ingangsdatum: **juli 2016**
Opslagplek: **Map 1: Inspectie Wet Kinderopvang**

Bijbehorende documenten:
Pedagogisch werkplan

Met vragen over dit document kun je terecht bij je specialist kwaliteit.

Overzicht wijzigingen
Dit is de eerste versie.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	3
INHOUDSOPGAVE.....	0
1 INLEIDING	2
2 VISIE	3
3 PEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN	5
4 PEDAGOGISCHE DOELEN	6
5. RANDVOORWAARDEN EN MIDDELEN OM PEDAGOGISCHE DOELEN TE BEREIKEN	9
Randvoorwaarden	9
Middelen	14
6 PEDAGOGISCH HANDELEN	18
Sensitieve responsiviteit	18
Respect voor autonomie.....	18
Structureren en grenzen stellen	18
Praten en uitleggen	19
Ontwikkelingsstimulering	19
Begeleiden van interactie tussen kinderen	19
7 KWALITEITSZORG	20
Deskundigheidsbevordering	20
Meten van pedagogische kwaliteit	20
Inspectie Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	20
Vierogenbeleid	20
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	21
Zorgkinderen.....	21
8 SAMENWERKING MET OUDERS	22
Oudercommissie	22
Klachtenprocedure	22
Klanttevredenheidsonderzoek	22
Vertrouwenspersoon.....	23
9 PERSONEEL	23
Vaste pedagogisch medewerkers.....	23
Opleidingseisen	23
Beroepskrachten in opleiding	24
Leidinggevenden.....	25

10	PEDAGOGISCH WERKPLAN	25
11	NAWOORD	26
	LITERATUUR	27

1 INLEIDING

Voor u ligt het pedagogische beleidsplan van GastVrij Kindcentra B.V. [GastVrij]

In de 'Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen' wordt op het terrein van de kwaliteit van de kinderopvang beleidsregels voorgeschreven waaraan een kinderopvang moet voldoen. In artikel 2 van die beleidsregels wordt gesteld dat een kinderopvang beschikt over een pedagogisch beleidsplan waarin de voor die kinderopvang kenmerkende visie op de omgang met kinderen is beschreven. Het geeft hiermee richting aan het pedagogisch handelen en het pedagogische aanbod en het biedt ouders, stagiairs en andere belangstellenden inzicht hoe wij in grote lijnen de kinderopvang in onze locaties vormgeven. Het pedagogisch beleidsplan is tevens een belangrijke toetssteen voor pedagogisch medewerkers. Het biedt houvast bij het dagelijkse werk met kinderen, geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak.

Dit beleid vormt het kader waaraan elke locatie kleur geeft door het beschrijven van haar eigen werkwijze in de dagelijkse praktijk. Deze vertaling van beleid naar de praktijk staat beschreven in het pedagogisch werkplan van de locatie. Dit pedagogisch beleidsplan biedt dus pas een compleet beeld samen met het pedagogisch werkplan van de betreffende locatie.

GastVrij biedt verschillende vormen van kinderopvang, te weten:

- opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar in het kinderdagverblijf;
- opvang van kinderen in de basisschoolleeftijd voor, tussen en na schooltijd en tijdens de schoolvakanties op de buitenschoolse opvang.

Het pedagogisch beleidsplan dat nu voor u ligt, start na deze inleiding met onze visie, bestaande uit een mens- en kindbeeld. Ons kindbeeld is door vertaald naar een aantal centrale pedagogische uitgangspunten, aangevuld met de uitgangspunten die kenmerken zijn voor GastVrij (hoofdstuk 3). Vanuit onze visie werken wij aan de vier pedagogische doelen, zoals die vanuit wet- en regelgeving aan de kinderopvang worden opgelegd. Deze vindt u in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 worden de doelen aangevuld met een omschrijving van de middelen die nodig zijn om deze doelen te bereiken. Het pedagogisch handelen van medewerkers, als belangrijkste middel, wordt uitgelicht in hoofdstuk 6 en ook de kwaliteitszorg, samenwerking met ouders en het personeel komt aan bod. Tenslotte geven wij in hoofdstuk 10 aan wat het doel en de functie van het pedagogisch werkplan is en de relatie met het pedagogisch beleid.

Ten behoeve van de leesbaarheid zal in dit beleidsplan worden gesproken van 'pedagogisch medewerker' voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm en van 'wij', als zijnde GastVrij. Daar waar 'zij' staat dient 'hij/zij' gelezen te worden en daar waar gesproken wordt van 'ouders', dient 'ouders/verzorgers' gelezen te worden. Met de term 'kinderopvang'

bedoelen we de opvang in het kinderdagverblijf of op de buitenschoolse opvang.

Voor het vaststellen van ons pedagogisch beleid en voor het vertalen naar de praktijk in onze kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang, maken wij veelvuldig gebruik van de Pedagogisch kaders voor kindercentra 0-4 jaar, kindercentra 4-12 jaar en van het Pedagogisch kader 0-13 jaar 'Samen verschillend. Diversiteit in de praktijk van de kinderopvang.' Deze zijn in boekvorm verschenen bij Reed Elsevier.

2 VISIE

Onze pedagogische visie¹ is gebaseerd op het mensbeeld dat diversiteit een toegevoegde waarde heeft. Mensen verschillen van elkaar, vinden verschillende dingen leuk, hebben verschillende talenten, hebben verschillende inbreng. Elk mens is uniek. Het herkennen en erkennen van deze diversiteit zorgt ervoor dat mensen zich thuis voelen, betrokken zijn en zich ontwikkelen.

Uit dit mensbeeld vloeit ons kindbeeld vanzelfsprekend voort: elk kind wordt geboren als een krachtig, competent wezen met veel talenten en mogelijkheden. Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo, is nieuwsgierig en onderzoekend, is gericht op het maken van contact en het uitlokken van reacties. Elk kind verwondert zich, ontdekt, ziet en leert door ervaringen op te doen. Elk kind is anders, dus uniek.

De omgeving van het kind (ouders, pedagogisch medewerkers, school) beïnvloedt de ontwikkeling van dat unieke kind en helpt het zijn talenten te ontplooiën. Het kind beïnvloedt ook de omgeving, er is een voortdurende en unieke wisselwerking tussen kind en omgeving. Als onderdeel van de omgeving van het kind willen wij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het kind in samenwerking met de ouders met als basis wederzijds vertrouwen, openheid en respect.

Kinderopvang heeft een meerwaarde in een mensenleven als het gaat om diversiteit. Daar waar kinderen in vroeger tijden opgroeiden in veelal grote gezinnen, die deel uitmaakten van een uitgebreide (kerk- of buurt)gemeenschap, doen ze dat nu in kleinere, meer geïsoleerde gezinnen. De kinderopvang biedt kinderen een omgeving waarin zij kennis kunnen maken met anderen: kinderen en volwassenen met verschillende achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses. In de beslotenheid van een veilige groep biedt dit een scala aan leersituaties. Er kan geoefend worden met het innemen van verschillende rollen en posities en de beginselen van het democratisch burgerschap. Ook ouders kunnen

profiteren van contacten met verschillende opvoeders. Op deze manier vormt een kinderdagverblijf een mini-samenleving waarin waarden uitgewisseld en belangen gedeeld kunnen worden.

Wij zijn ons sterk bewust van deze meerwaarde en geven die dagelijks vorm binnen onze kinderdagverblijven door te werken vanuit dit pedagogisch beleid.

¹ Bij het formuleren van deze visie hebben wij ons laten leiden door recente pedagogische en ontwikkelingspsychologische literatuur en onderzoek.

3 PEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN

In onze werkwijze staat het kind en zijn ontwikkeling centraal. In onderstaande uitgangspunten staat beschreven wat kinderen nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en plezier te hebben.

Welbevinden en betrokkenheid

Wij vinden het belangrijk dat een kind zich prettig voelt en plezier heeft. Doordat wij op de behoeftes van een kind proberen in te spelen zal het zich goed voelen en nieuwsgierig zijn naar wat de omgeving te bieden heeft. Als een kind zich betrokken voelt kan het zich optimaal ontwikkelen. Een voorwaarde hiervoor is ook dat een kind zich fit voelt. Aandacht voor een gezonde levensstijl vinden wij belangrijk.

Ruimte voor eigenheid

Wij geven ruimte voor de eigenheid van elk kind. Een kind ontwikkelt zich spelenderwijs en door actief bezig te zijn in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Ook de steun en stimulans die een kind nodig heeft verschilt. Ieder kind beschikt over zijn eigen talenten. Kinderen krijgen de mogelijkheden deze te ontdekken en te ontplooien door een gevarieerd en kleurrijk aanbod van speelmogelijkheden (inrichting, spelmaterialen, activiteiten).

Vertrouwen, respect en positieve benadering

We nemen kinderen serieus en benaderen hen telkens op een respectvolle en open wijze. Kinderen krijgen de ruimte om zelf te doen, ontdekken, ervaren en kiezen. We bieden hierbij steun als zij dit nodig hebben. We ondersteunen kinderen bijvoorbeeld bij het uitvoeren van ideeën of het hanteren van grenzen door niet uit te gaan van wat niet kan, maar van hoe het wel kan. 'Fouten maken mag.' Wij waarderen het kind om waar het goed in is. Gedrag kan afgekeurd worden, de persoon nooit. We bieden kinderen een veilige omgeving, maar leren kinderen ook omgaan met risicovolle situaties.

Een veilige, uitdagende, warme en betekenisvolle omgeving

Kinderen ontwikkelen zich mede door de ervaringen die de omgeving biedt: enerzijds veiligheid en steun en anderzijds uitdaging en stimulans. Wij bieden kinderen een omgeving die geborgen en voorspelbaar is, maar ook variatie biedt, de nieuwsgierigheid prikkelt en waar verwondering mogelijk is. De omgeving binnen onze locaties wordt gevormd door de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen, de inrichting en het spelmateriaal en activiteiten binnen een dagritme. Wij bieden activiteiten aan die betekenisvol zijn en aansluiten bij de belevings- en leefwereld van het kind en afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau, de mogelijkheden en interesses van de kinderen.

Actieve pedagogische medewerkers

Wij zijn partner van het kind in zijn ontwikkeling. Door te kijken, luisteren en mee te doen kunnen wij afstemmen op wat kinderen nodig hebben. Wij scheppen voorwaarden voor leren en ontwikkeling door bijvoorbeeld aandacht voor groeps sfeer, inrichting en materialen en het zorgen voor veiligheid en duidelijkheid. Daarnaast zien wij kansen voor spel, leren en contact die zich spontaan voordoen. We grijpen deze kansen door aan te sluiten bij wat het kind doet en beleeft gedurende de verschillende verzorgings- én speelmomenten van de dag. We creëren kansen door activiteiten aan te bieden en kinderen uit te nodigen mee te helpen bij de dagelijkse werkzaamheden op en om de locatie.

Een kind dat een kinderopvang bezoekt, krijgt te maken met verschillende opvoedingsmilieus: thuis en bij ons. In samenwerking met de ouders worden de kinderen begeleid in hun ontwikkeling. Een kinderopvang biedt iets extra's naast de gezinsopvoeding. De aanwezigheid van leeftijdsgenootjes, de groepen, professionele leiding en een op de kinderen afgestemde omgeving. Kinderen dagen elkaar uit en leren rekening met elkaar te houden. Ze leren allerlei vaardigheden die ze nodig hebben voor latere sociale relaties.

4 PEDAGOGISCHE DOELEN

In artikel 2 van de beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen² is vastgelegd dat een pedagogisch beleidsplan ten minste een beschrijving moet bevatten van de wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd, mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun persoonlijke- en sociale competentie worden geboden, en de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt; Deze vier basisdoelen zijn ontleend aan het model van professor J.M.A. Riksen-Walraven. Zij omschrijft in "De Kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang" (2004/ pp 100-124) vier basisdoelen voor opvoedingssituaties:

1. het bieden van emotionele veiligheid voor het kind;
2. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen;
3. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen voor het ontwikkelen van sociale competenties;
4. overdracht van waarden en normen.

Het bieden van emotionele veiligheid voor het kind

Dit is de basis van elk handelen in onze kindercentra. Kinderen moeten zich "thuis" voelen, moeten zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Pas dan kunnen ze zich verder ontwikkelen. Kinderen halen hun gevoel van veiligheid uit drie bronnen:

1. Vaste³ en sensitieve pedagogisch medewerkers. De beschikbaarheid van sensitief reagerende medewerkers is bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.
2. De aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.
3. De inrichting van de omgeving. De inrichting van het kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Denk daarbij aan akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte.

Het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen

Met het begrip "persoonlijke competentie" worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor leren problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

Het bieden van mogelijkheden voor de kinderen voor het ontwikkelen van sociale competenties

Sociale competenties omvatten vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat. Hierbij leren kinderen wat gevoelens zijn en hoe ze ermee om kunnen gaan. Wat je kunt benoemen, kun je ook beter hanteren. Emotionele ontwikkeling is een geleidelijk proces van zich leren uiten en die uitingen leren benoemen. Tijdens hun ontwikkeling worden kinderen geconfronteerd met problemen of combinaties van problemen waarmee zij tevoren nog niet te maken hebben gehad en waarvoor zij nog geen oplossing hebben. Voor het goed kunnen oplossen van deze problemen moet een kind kunnen rekenen op sociale ondersteuning, dat wil zeggen begeleiders die zien waar het kind behoefte aan heeft. Dit kan zijn: emotionele steun, gestimuleerd worden of afgeremd worden of informatie en uitleg geven die past bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Zo kan het kind positieve ervaringen opdoen waardoor het een goed gevoel over zichzelf kan ontwikkelen (positief zelfbeeld). In dit ontwikkelingsproces nemen in een rap tempo een toenemend aantal personen, volwassenen, broertjes en zusjes en groepsgenoten een plek in. Het gaat om ervaringen opdoen met anderen, waarbij de begeleiding van groepsleiding onontbeerlijk is.

De overdracht van waarden en normen

Om in de samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen voortdurend een rol. Waarden geven

uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuur gebonden. Ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. In de kinderopvang hanteren wij regels omtrent de veiligheid en het omgaan met elkaar, met de materialen en de omgeving. Pedagogisch medewerkers hebben hierin een voorbeeldrol. Kinderen leren veel meer van wat zij ons zien doen dan van wat wij hen vertellen te doen.

² Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 mei 2012, nr. KO/2012/7794 , tot uitvoering van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen) artikel 7, lid 1a.

³ Zie randvoorwaarden

5. RANDVOORWAARDEN EN MIDDELEN OM PEDAGOGISCHE DOELEN TE BEREIKEN

Voor het bereiken van de vier pedagogische basisdoelen hebben we een aantal randvoorwaarden en gebruiken we pedagogische middelen die voorzien in de basisbehoefte van kinderen. Denk hierbij aan de pedagogisch medewerker, de groep, de inrichting binnen en buiten, het activiteiten aanbod, de materialen en het observeren van kinderen. De samenwerking met ouders is geen pedagogisch middel in de strikte zin van het woord, maar gezien het belang van een goede samenwerking met de ouders voor de emotionele veiligheid en het welbevinden van het kind hebben wij deze toch toegevoegd aan dit rijtje.

Randvoorwaarden

Om te kunnen werken aan de in de wet gestelde 4 basisdoelen voldoen onze groepen aan een aantal randvoorwaarden. Hierbij kan gedacht worden aan de opbouw en grootte van de groepen en de pedagogisch medewerker-kind-ratio.

Stamgroepen en basisgroepen

In de kindercentra worden de kinderen opgevangen in een stamgroep. Dit is een vaste groep kinderen in een eigen groepsruimte die qua sfeer en inrichting bij hun leeftijd past. Wel kan worden besloten om, aan het begin en aan het eind van de dag, kinderen in een andere ruimte te ontvangen of weer op te halen waarbij een vaste medewerker van de stamgroep op de groep aanwezig is. Met ouders en kinderen wordt duidelijk gecommuniceerd wanneer en hoe dit plaats vindt.

Elke vaste groep kent een team van pedagogisch medewerkers, het streven is een vast team van maximaal vier medewerkers. Daarbij wordt gestreefd naar goed personeelsbeleid zodat een vaste pedagogisch medewerker bij o.a. langdurige ziekte of verlof structureel vervangen wordt.

Voor kinderen en ouders wordt inzichtelijk gemaakt in welke stamgroep hun kind zit en welke vaste pedagogisch medewerkers bij welke groep horen.

De leeftijdsopbouw in stamgroepen kan verschillen. Zo zijn er horizontale groepen (0 tot ca. 2 jaar, ca. 2 tot 4 jaar) en verticale groepen (0 tot 4 jaar). De stamgroep bestaat in de dagopvang uit maximaal twaalf kinderen bij 0 tot 1 jaar en maximaal zestien kinderen bij 0 tot 4 jaar, waarvan maximaal acht kinderen tot 1 jaar.

Elk kind maakt gedurende de week gebruik van maximaal twee stamgroepenruimtes.

Op de buitenschoolse opvang worden de kinderen opgevangen in een basisgroep. Een basisgroep is een vaste groep waarin de kinderen van de buitenschoolse opvang zijn ingedeeld, maar is niet gekoppeld aan een fysieke ruimte. Meerdere basisgroepen kunnen zodoende samen in een grote ruimte vertoeven. De pedagogisch medewerkers worden zoveel mogelijk op vaste basisgroepen ingezet (met uitzondering bij ziekte, verlof of vakantie). Voor kinderen en ouders is inzichtelijk van welke ruimte(s) de basisgroep gebruik maakt.

De leeftijdsopbouw in basisgroepen kan verschillen. Zo zijn er horizontale groepen (4 tot ca. 8 jaar, ca. 8 tot en met 12 jaar) en verticale groepen (4 tot en met 12 jaar). Voor de buitenschoolse opvang geldt een maximale groeps grootte van twintig kinderen wanneer kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar of wanneer enkel kinderen in de leeftijd van 4 tot 8 jaar in de basisgroep zitten. Wanneer enkel kinderen in de leeftijd van 8 tot en met 12 jaar in de basisgroep zitten, geldt een maximale groeps grootte van dertig kinderen.

Het structureel afnemen van een extra dagdeel is mogelijk waarbij ons uitgangspunt is dat het kind in zijn eigen groep geplaatst wordt. Wanneer de groeps grootte het niet toelaat het kind een extra dagdeel in deze groep te plaatsen, besluiten wij in overleg met ouders het kind voor die dag/ dat dagdeel tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Hiervoor is schriftelijke toestemming van de ouders nodig. In zo'n situatie plaatsen wij het kind maar in één andere groep. Zodra er weer plaats is in de oorspronkelijke groep wordt het kind overgeplaatst naar deze groep.

Pedagogisch medewerker-kind-ratio

De toewijzing van aantallen pedagogisch medewerkers aan de stamgroepen vindt plaats volgens de verhoudingen zoals die voortkomen uit de wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen⁴. De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk gelijktijdige aanwezige kinderen in de groep bedraagt ten minste:

- Kinderdagverblijf:
 - één pedagogisch medewerker per vier aanwezige kinderen tot 1 jaar;
 - één pedagogisch medewerker per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
 - één pedagogisch medewerker per zes aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
 - één pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar.
- Buitenschoolse opvang:
 - Eén pedagogisch medewerker per 10 aanwezige kinderen.

Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep moeten gemiddelden berekend worden voor de vaststelling van het aantal kinderen per pedagogisch medewerker. Het aantal kinderen in relatie tot een pedagogisch medewerker is de basis van de berekening.

Om te bepalen of er voldoende beroepskrachten worden ingezet, wordt gebruik gemaakt van 1ratio.nl. Dit rekenmiddel is ontwikkeld in opdracht

van het Ministerie van SZW in samenwerking met de convenantpartijen: Brancheorganisatie Kinderopvang, BOinK, GGD Nederland en VNG.

Drie uren regeling (kdv) , half uren-regeling (bso) en achterwachting (kdv en bso)

In het pedagogisch werkplan wordt beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de inzet van pedagogisch medewerkers aan de randen van de dag en de middagpauze. Er wordt concreet aangegeven op welke tijdstippen sprake is van een afwijkende inzet van beroepskrachten.

Indien er sprake is van situaties waarbij het regelen van achterwachting is vereist wordt in het pedagogisch werkplan omschreven om welke situaties dit gaat en op welke wijze de achterwachting geregeld wordt.

Flexibele opvang

Wanneer flexibele opvang (dit is een incidenteel, onregelmatig en onvoorspelbaar aanbod in aanvulling op een vast aanbod of om een structureel aanbod wat door omstandigheden van ouders onregelmatig wordt afgesproken) wordt aangeboden in het kinderdagverblijf dan worden met de ouders maandelijks afspraken gemaakt over de dagen die worden afgenomen (naast de evt. structurele afname) en op welke groep het kind wordt opgevangen. Het pedagogisch klimaat kan bij deze vorm van opvang worden gewaarborgd doordat op het dagverblijf een vast team van pedagogisch medewerkers werkt volgens een zelfde visie en werkwijze. Er wordt bij deze vorm van opvang op onderstaande items een uitzondering gemaakt:

- Aan ouders en kinderen wordt duidelijk aangegeven in welke stamgroep het kind is geplaatst en welke pedagogisch medewerkers in principe welke dag bij welke groep horen;
- Aan één kind worden maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers gekoppeld. De koppeling van vaste pedagogisch medewerkers aan kinderen geldt behoudens ziekte, verlof of vakantie;
- Een kind maakt gedurende de week gebruik van maximaal twee stamgroepen.

Incidenteel afnemen van extra dagdelen

Het is mogelijk om incidenteel een extra dag (deel) af te nemen buiten de vaste contracturen. Dit kan binnen de eigen groep van het kind mits de betreffende maximale groepsgrootte dit toelaat. Onze voorkeur gaat uit naar extra opvang binnen de eigen groep omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind voor ons voorop staan. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere groep mogelijk in overleg met de ouders en na schriftelijke vastlegging.

Verlaten van de stamgroep

In de volgende situaties kunnen kinderen de stamgroep verlaten:

1. Opendeurenbeleid kinderdagverblijf;
Naar mate kinderen ouder worden, hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom geven de pedagogisch medewerkers de kinderen regelmatig de

gelegenheid om hun omgeving buiten hun eigen groep te verkennen en kinderen van andere groepen te leren kennen.

⁴ Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012; artikel 5 lid 7 en artikel 6 lid 3.

Er zijn verschillende mogelijkheden in het werken met 'open deuren'.

Op een locatie kunnen de kinderen van dezelfde leeftijd van de verschillende groepen samenkomen om leeftijdsgerichte activiteiten te ondernemen. Bijvoorbeeld

- 3+ kinderen die voorschoolse activiteiten ondernemen.
- Dreumesen die in een ruimte ongestoord kunnen klimmen en klauteren.

Ook kan ervoor gekozen worden om met een vaste andere groep samen te werken. Er worden verschillende activiteiten aangeboden waaruit kinderen kunnen kiezen.

Ten slotte kunnen meerdere groepen samenwerken, op ieder groep is een gerichte activiteit georganiseerd. Daarnaast kan vrij spel worden aangeboden. Kinderen mogen kiezen of en waar zij willen deelnemen aan activiteiten of waar zij willen spelen .

In de werkplannen van de locaties staat beschreven hoe er vorm gegeven wordt aan het opendeurenbeleid, welke variant voor welke leeftijd en welke activiteiten. Ook wordt er aangegeven hoe de emotionele veiligheid tijdens opendeuren-activiteiten geborgd wordt. Tijdens opendeuren-activiteiten kan de beroepskracht-kind-ratio (PKR) tijdelijk worden losgelaten, echter de PKR is op stamgroepniveau bepaald (1ratio.nl).

Zowel bij structurele als niet structurele activiteiten wordt rekening gehouden met het beleid voor veiligheid, sociale competentie, persoonlijke competentie en/of overdracht van normen en waarden.

De baby's nemen een bijzondere plek in binnen het opendeurenbeleid, zij hebben immers meer dan de oudere kinderen veiligheid en geborgenheid nodig in de vorm van de vaste pedagogisch medewerker en een vaste omgeving.

In het werkplan wordt beschreven hoe er omgegaan wordt met baby's tijdens opendeuren-activiteiten.

2. Opendeurenbeleid buitenschoolse opvang;

Als de bso meerdere ruimtes heeft, kan er gebruik gemaakt worden van het opendeurenbeleid. De kinderen maken dan gebruik van de verschillende ruimtes en verlaten hun basisgroep en gaan soms meteen uit school naar een activiteit buiten de eigen basisgroep.

In de afzonderlijke werkplannen van de locaties staat beschreven hoe er vorm gegeven wordt aan het opendeurenbeleid. Tijdens opendeuren-activiteiten kan de beroepskracht-kind-ratio (PKR) tijdelijk worden losgelaten, echter de PKR is op basisgroepniveau bepaald.

3. Samenvoegen van groepen (betreft zowel kdv als bso);

Bij een lage bezetting van groepen, bijvoorbeeld aan het begin en eind van de dag, tijdens vakantieperiodes, op woensdag en vrijdag én bij minder gevulde kindercentra zijn er regelmatig minder kinderen aanwezig. Onder deze omstandigheden bestaat de mogelijkheid dat groepen worden samengevoegd. Indien de maximale groepsgrootte het toelaat, kunnen volledig aanwezige stamgroepen worden samengevoegd tot één groep waarbij in

principe een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is, uitgaande van een kloppende PKR. Voor zowel kinderen als ouders wordt inzichtelijk gemaakt welke ruimte en welke groep dit is.

Samengevoegde groepen bieden voordelen t.o.v. groepen met een kleine bezetting. Er zijn meer speelmogelijkheden voor kinderen en het samenwerken i.p.v. alleen werken biedt meer mogelijkheden en draagt bij aan transparantie en veiligheid. Dankzij het werken met groep overschrijdende activiteiten en door het buiten spelen kennen de kinderen alle pedagogisch medewerkers en andersom, waardoor de emotionele veiligheid gewaarborgd wordt.

Groote en inrichting van de binnen- en buitenruimtes

In de kinderopvang is er per kind minimaal 3,5 vierkante meter bruto speel- en werkoppervlakte beschikbaar voor spelactiviteiten. Het aantal groepen verschilt per kinderopvang. Er is tenminste 3 vierkante meter bruto buitenspeelruimte per kind beschikbaar, deze ruimte grenst aan de kinderopvang en is toegankelijk voor kinderen. Voor de buitenschoolse opvang is tenminste 3,5 vierkante meter bruto oppervlakte per kind voor spelactiviteiten ingericht. Er is tenminste 3 vierkante meter bruto buitenspeelruimte beschikbaar per kind, deze ruimte is toegankelijk voor de kinderen en vast beschikbaar. Als de buitenruimte niet direct aan de buitenschoolse opvang grenst, ligt deze wel in de nabijheid en is veilig te bereiken.

Wenbeleid

Kinderen die instromen op een kindercentrum of die doorstromen van de ene naar de andere groep krijgen specifieke aandacht. Voor kinderen betekent dit een nieuwe situatie. Door hier voldoende tijd en aandacht aan te besteden wordt de overgang voor het kind naar de nieuwe situatie versoepeld. In het pedagogisch werkplan wordt beschreven hoe het wenbeleid er uit ziet op de locatie.

Middelen

Dagelijks wordt op alle momenten van de dag en in alle activiteiten gewerkt aan de vier basisdoelen uit de wet. Binnen de kinderopvang beschikken wij over een aantal middelen die ingezet kunnen worden om deze doelen te bereiken. Het NJI⁵ beschrijft in het boekje 'pedagogische kwaliteit op orde' een vijftal middelen, die wij hieronder zullen beschrijven. Omdat wij het observeren van kinderen en het contact met ouders zien als belangrijke middelen bij het werken aan de doelen, hebben wij deze aan de vijf door het NJI genoemde middelen toegevoegd.

De interactie tussen pedagogische medewerker en kind

De pedagogisch medewerker vormt in onze ogen de basis voor de pedagogische kwaliteit. Een goede interactie met kinderen en met collega's is van essentieel belang voor het welbevinden van kinderen, de belangrijkste voorwaarde voor ontwikkeling op alle gebieden. Een pedagogisch medewerker communiceert de hele dag en zal zich dus bewust moeten zijn van de invloed van haar manier van communiceren op de

kinderen en op haar collega's. Wij zien het werk van de pedagogisch medewerker als dat van een concertviolinist. Hoewel hij is opgeleid en kan spelen zal hij dagelijks zijn viool moeten stemmen, zijn toonladders moeten oefenen en met collega-musici moeten afstemmen. Ook onze pedagogisch medewerkers zijn opgeleid en kunnen kinderen begeleiden, maar ook zij moeten dagelijks reflecteren op hun handelen en afstemmen met collega's. De vaardigheden waarover onze pedagogisch medewerkers beschikken om dit werk te volbrengen, staan in hoofdstuk 6 genoemd onder 'pedagogisch handelen'.

De groep

In tegenstelling tot thuis bevinden kinderen zich in de kinderopvang de hele dag in een groep. Deze groep wordt door onze pedagogisch medewerkers ingezet als middel om kinderen een veilige en uitdagende omgeving te bieden. Door middel van een vast dagritme, groepsregels, afspraken en rituelen en 'een eigen plekje' (bijvoorbeeld in de vorm van een mandje/laasje met eigen spulletjes) en foto's wordt binnen de groep gewerkt aan de emotionele veiligheid van kinderen. Daarnaast biedt de groep kinderen de mogelijkheid om verschillende rollen te spelen en uit te proberen: waar blink ik in uit? Waar ben ik bijzonder in en waarin lijk ik juist op anderen? Ben ik de oudste of de jongste? Wat durf ik en wat durven anderen? Waar liggen mijn talenten?

Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Spelenderwijs wordt geoefend met 'om de beurt', 'samen delen' en 'helpen en geholpen worden'. De groep vormt een mini-samenleving, waarbinnen kinderen leren omgaan met en gebruik maken van verschillen tussen mensen en vormt een oefenplaats voor democratisch burgerschap. Op de buitenschoolse opvang wordt daarom actief gewerkt met verschillende vormen van kinderopparticipatie.

De inrichting van de binnen- en buitenruimte

De groepsruimtes in onze kindercentra worden zodanig ingericht dat sfeer en uitstraling passen bij de leeftijd van de kinderen. De indeling in activiteitenhoeken is overzichtelijk en de verschillende activiteitenplekken zijn voor kinderen duidelijk herkenbaar. Dit draagt bij aan de emotionele veiligheid en de autonomie van kinderen: kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en kunnen ook zelfstandig materialen pakken en gebruiken. Hoeken voor druk en rustig spel zijn van elkaar gescheiden zodat kinderen elkaar niet hoeven storen in hun spel. Er zijn plekken om alleen of juist samen te spelen in kleine of grotere groepen. De indeling en inrichting van de ruimtes wordt aangepast als de samenstelling van de groep of het pedagogische handelen daarom vragen. Op deze manier werkt de ruimte altijd ondersteunend aan het pedagogisch handelen.

Ook bij de inrichting van de buitenruimtes wordt rekening gehouden met de leeftijden en ontwikkelingsbehoefte van de kinderen die er gebruik van maken. Er wordt altijd gezorgd voor gelegenheid tot grof motorisch- en sensorisch spel. De buitenruimte wordt zoveel als mogelijk uitdagend ingericht met mogelijkheden om te exploreren en te creëren. Ook buiten zijn er plekken om individueel en samen, rustig en druk te spelen.

5 Nederlands Jeugd Instituut

Het activiteiten aanbod

Bij het aanbieden van activiteiten wordt rekening gehouden met een evenwichtige verdeling tussen vrij spel en georganiseerde activiteiten, begeleid en onbegeleid spel. Kinderen krijgen de ruimte om hun eigen spel en spelgenootjes te kiezen, waarbij de pedagogisch medewerkers wel hun betrokkenheid tonen bij het spel en mogelijkheden aangrijpen om het spel te verdiepen of uit te breiden. Op verschillende momenten op de dag worden ontwikkelingsgerichte activiteiten aangeboden, waarbij kinderen een vrije keuze hebben of ze daaraan willen deelnemen. Georganiseerde activiteiten zullen naast plezier ook vaak ontwikkelingsstimulering en talentontwikkeling tot doel hebben. Daarnaast worden dagelijkse activiteiten als tafel dekken en opruimen gebruikt om kinderen vaardigheden aan te leren en waarden en normen over te brengen.

De materialen

De op de groep aanwezige materialen zijn gevarieerd en dragen bij aan de verschillende ontwikkelingsgebieden zoals de zintuiglijke, motorische, cognitieve, taal- en sociaal- emotionele ontwikkeling. Er wordt gezorgd voor materialen die passen bij de leeftijd en uitnodigen tot exploreren en creëren. Sommige materialen lenen zich om alleen mee te spelen, andere nodigen juist uit tot samenspel. Kinderen worden betrokken bij de zorg voor materialen en leren zo spelenderwijs zorg te dragen voor hun omgeving. Schoonmaken en opruimen is leuk als je het samen doet!

Het observeren van kinderen

Pedagogisch medewerkers observeren kinderen zowel individueel als in groepsverband om hen beter te leren begrijpen, adequaat op hun behoeftes, mogelijkheden en beperkingen in te kunnen spelen en activiteiten te kiezen die hierbij aansluiten. Daarbij worden het welbevinden en de ontwikkeling van het individuele kind én het groepsfunctioneren gevolgd. Hierbij worden observatiemethodes gebruikt om informatie over kinderen beter te structureren. Op welke wijze een locatie de observatie van kinderen vorm geeft, wordt aangegeven in het pedagogisch werkplan van de betreffende locatie.

Oudercontacten

Wij hechten groot belang aan een goed contact met ouders en streven ernaar om door ouders gezien te worden als partners in de opvoeding. Voor het welbevinden van kinderen is het belangrijk dat ook ouders zich thuis én gehoord voelen, zodat de verschillende leefwerelden van het kind (thuis en op het kinderopvang) met elkaar verbonden worden. Daarom organiseren wij vaste momenten waarop wij met ouders in gesprek gaan over opvoeding en de ontwikkeling van hun kind. Denk hierbij aan de haal- en brengmomenten, overgangsgesprekken, observatiegesprekken, ouderavonden en nieuwsbrieven. In het pedagogische werkplan van de locatie wordt de uitwerking van deze momenten beschreven.

6 PEDAGOGISCH HANDELEN

In de kwaliteit van de kinderopvang speelt de interactie van de pedagogisch medewerker met de kinderen een centrale rol. De pedagogisch medewerker gaat een lange termijn relatie aan met de kinderen van haar groep. De kinderen bouwen zo een vertrouwensband op met de pedagogisch medewerkers, waardoor de rol die de pedagogisch medewerker kan spelen in de ontwikkeling van de kinderen optimaal kan zijn.

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over zes pedagogische interactievaardigheden in de omgang met kinderen, te weten:

1. Sensitieve responsiviteit;
2. Respect voor de autonomie van het kind;
3. Structureren en grenzen stellen;
4. Praten en uitleggen;
5. Ontwikkelingsstimulering;
6. Begeleiden van interacties tussen kinderen.

Sensitieve responsiviteit

De pedagogisch medewerker toont een warme belangstelling voor de kinderen en geeft hen emotionele steun wanneer zij die nodig hebben. Zij reageert over het algemeen tijdig en adequaat op de signalen van de kinderen en fungeert daardoor als veilige haven. Als zij niet onmiddellijk op een signaal kan reageren, laat zij in elk geval merken dat zij het heeft opgemerkt en zorgt ervoor dat er tijdig een meer volledige reactie volgt.

Respect voor autonomie

De pedagogisch medewerker erkent en waardeert alle individuen met hun eigen ideeën en perspectieven. Zij laat dit expliciet merken door de kinderen te stimuleren om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf keuzes te maken door het perspectief van kinderen te verwoorden, waardering uit te spreken voor hun ideeën en door toe te staan dat de kinderen onderhandelen over dingen die zij willen. Respectvol omgaan met kinderen uit zich ook in vragen om medewerking van kinderen in plaats van hen te commanderen.

Structureren en grenzen stellen

De Pedagogisch medewerker structureert situaties, activiteiten en taken voor de kinderen zodanig dat zij ze kunnen overzien en met succes kunnen voltooien. Zij stelt voldoende grenzen en doet dat ook tijdig zodat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij voortdurend in overtreding zijn. Bij het stellen van grenzen is zij consequent en doortastend. M.a.w. de Pedagogisch medewerker geeft effectief en positief leiding aan kinderen.

Praten en uitleggen

De Pedagogisch medewerker begeleidt op een vanzelfsprekende manier haar interacties met de kinderen met taal. Zij legt steeds uit wat er gaat gebeuren en wat zij doet, luistert naar en reageert op vragen van kinderen en verwoordt hun intenties en gevoelens als zij dat zelf (nog) niet kunnen. Zij praat niet alleen veel met kinderen, maar stemt wat ze zegt ook af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen. Zij praat vooral *met* en niet *tegen* kinderen, de interacties hebben het karakter van een dialoog. Waarbij de Pedagogisch medewerker een adequate balans hanteert tussen luisteren en praten. De Pedagogisch medewerker gebruikt haar interacties met kinderen niet alleen om te communiceren, maar stimuleert ook het taalgebruik en taalbegrip van de kinderen. Zij moedigt hen aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden en biedt door haar goed afgestemde taalaanbod de kinderen de kans hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen.

Ontwikkelingsstimulering

De Pedagogisch medewerker biedt extra stimulering van de persoonlijke competenties van de kinderen. Zij doet dit door de aandacht van kinderen op bepaalde dingen te richten, door nieuwe activiteiten of nieuw spel materiaal aan te bieden of ze te wijzen op nieuwe mogelijkheden van het spel materiaal. De Pedagogisch medewerker stemt die stimulering goed af op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen, waardoor zij de interesse van de kinderen prikkelt terwijl ze overstimulering voorkomt.

Begeleiden van interactie tussen kinderen

De Pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan positieve interacties tussen kinderen en probeert deze te bevorderen. Het gaat om twee soorten gedrag:

1. het positief *reageren* op positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen;
2. het zelf *actief* bevorderen van positieve interacties tussen kinderen door een situatie te creëren die de kans op positieve interacties vergroot ofwel door kinderen actief op elkaar te richten en hen aan te moedigen tot positieve interacties wanneer zich daar een geschikte gelegenheid voordoet.

De Pedagogisch medewerker laat beide soorten gedrag zien door consistent positief te reageren op spontane positieve interacties tussen kinderen én bevordert deze interacties actief door situaties te creëren om dit gedrag uit te lokken of door kinderen aan te moedigen om positieve interacties aan te gaan.

Daarnaast begeleidt de pedagogisch medewerker kinderen bij het aangaan en oplossen van conflicten. Zij zal daarbij zoveel mogelijk als bemiddelaar optreden en kinderen de gelegenheid geven hun zienswijze te uiten en met elkaar oplossingen te bedenken.

Bij alles wat pedagogische medewerkers doen op het kinderdagverblijf spelen deze 6 interactievaardigheden altijd een rol.

7 KWALITEITSZORG

Op onze kindercentra wordt dagelijks gestreefd naar het leveren van een zo groot mogelijke kwaliteit. Vanuit de regio is een manager kwaliteit werkzaam die ondersteuning biedt aan de verschillende locaties t.b.v. de kwaliteit op het gebied van pedagogiek, veiligheid en gezondheid. Op verschillende manieren is aandacht voor kwaliteit:

Deskundigheidsbevordering

De locatiemanager draagt zorg voor de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers. Dit gebeurt middels diverse overlegvormen: gesprekken met individuele medewerkers, groepsoverleggen en teamoverleg. Daarnaast is er vakliteratuur aanwezig op de kinderdagverblijven. Elk jaar wordt er een opleidingsplan opgesteld. Pedagogisch medewerkers volgen jaarlijks een (kinder-)EHBO/BHV cursus en trainingen of workshops op het gebied van pedagogische kwaliteit .

Metten van pedagogische kwaliteit

Er wordt gebruik gemaakt van verschillende meetinstrumenten om de pedagogische kwaliteit te meten. N.a.v. de uitkomsten worden verbeterplannen opgesteld en acties uitgevoerd, welke vervolgens weer geëvalueerd worden en zo nodig bijgesteld.

Inspectie Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

De GGD inspecteert in opdracht van de Gemeente jaarlijks alle locaties of er kwalitatief goede kinderopvang wordt geleverd. Hierbij wordt gekeken of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groepsgrootte en beroepskracht-kind-ratio, pedagogisch beleid en pedagogische praktijk, klachten en voorschoolse educatie. De GGD rapporten zijn inzichtelijk voor alle ouders. De locatiemanager stuurt de oudercommissie het definitieve rapport, zorgt dat het rapport ter inzage ligt op de locatie en plaatst het op de website.

Vierogenbeleid

Het 'vier-ogen-principe' is één van de aanbevelingen uit het rapport dat de commissie Gunning begin 2011 heeft opgesteld naar aanleiding van de Amsterdamse zedenzaak. Het vier-ogen-principe betekent dat altijd een andere volwassene met een pedagogisch medewerker moet kunnen meekijken of meeluisteren. Op onze kinderdagverblijven worden daarom maatregelen genomen waardoor pedagogisch medewerkers zo kort mogelijk voorspelbaar lang alleen zijn met kinderen. Gedacht kan worden aan :

- bouwkundige maatregelen;
- roostertechnische maatregelen (bijvoorbeeld samenvoegen van groepen aan de randen van de dag);
- boventallige inzet, als extra paar ogen, van pedagogisch medewerkers in opleiding;

- maatregelen die het open werkklimaat in de teams bevorderen.

Gezien de grote diversiteit aan kinderdagverblijven is maatwerk vereist. In het pedagogisch werkplan van de locatie wordt nader uitgewerkt hoe het vier-ogen-principe op die locatie wordt vormgegeven. Ouders en oudercommissies worden jaarlijks geïnformeerd over de invulling van het vier-ogen-principe op hun locatie (bijvoorbeeld via de website).

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Een andere aanbeveling uit het rapport Gunning is om aandacht te hebben voor het signaleren van risicosignalen. Binnen het kinderdagverblijf wordt gewerkt met de 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' die is ontwikkeld voor de kinderopvang. Deze meldcode voldoet aan de door convenantpartijen opgestelde criteria en is op te vragen bij de locatiemanager.

Zorgkinderen

Sommige kinderen hebben extra zorg nodig. Het kan zijn dat bij de aanmelding of bij het intakegesprek met ouders naar voren komt dat er extra zorg voor het kind nodig is. Er wordt voor de plaatsing zorgvuldig gekeken naar de mogelijkheden op de locatie. We gaan met de ouders en eventuele andere (externe) betrokkenen in overleg om te kijken of de opvang op de locatie haalbaar is binnen onze mogelijkheden en aansluit bij wat het kind nodig heeft.

We streven er naar om voor elk kind het juiste opvangklimaat te creëren en alle mogelijkheden te bieden om zich te kunnen ontwikkelen. Om ervoor te zorgen dat we continue aansluiten bij de behoefte van het kind stellen we een plan van aanpak op, waar we de opvang evalueren zodat we tijdig afspraken kunnen bijstellen. Wij werken samen met lokale opvoedinstanties en/of zorginstanties die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken.

Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Deze zorgen worden door de pedagogisch medewerkers met ouders besproken zodat er samen gekeken kan worden wat nodig is voor het kind. Daarnaast bespreekt de pedagogisch medewerker de zorg rondom een kind altijd met de locatiemanager. Dit kan bijvoorbeeld tijdens een groepsoverleg of een individueel overleg. De locatiemanagers kunnen de specialist kwaliteit raadplegen voor vragen en eventuele observaties. De pedagogisch medewerkers kunnen een kind met behulp van een observatieformulier observeren. Dit gaat altijd in samenspraak met ouders.

Er zijn in de verschillende gemeenten diverse initiatieven die onder verschillende namen bekend staan zoals; Alert4you, Cardea, Yorneo, Okido, etc. Zij werken samen met de kinderopvang om te ondersteunen in de opvang van (zorg) kinderen. Zij kunnen de pedagogisch medewerkers ondersteunen in de omgang met het kind of ondersteunen in de begeleiding van een individueel kind. Daarbij is het ook van belang om de zorg van de ouders en de opvang met elkaar af te stemmen.

Zo ontstaat voor het kind de juiste balans en kan hij gebruik (blijven) maken van de reguliere opvang. In de sociale kaart van de locatie staan alle

externe instanties met wie wij kunnen samenwerken als wij vragen hebben over kinderen. Ook kunnen we ouders naar deze instanties verwijzen zodat zij daar hun vragen kunnen stellen en via deze instanties de nodige zorg kunnen ontvangen.

We hebben een protocol zorgkinderen dat de pedagogisch medewerker helpt bij het proces rondom de zorg voor een kind.

8 SAMENWERKING MET OUDERS

De samenwerking met ouders is gezien het belang voor de emotionele veiligheid en het welbevinden van het kind erg belangrijk. Goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en kinderopvang is dus onontbeerlijk. Hieronder omschrijven we de formele wijze waarop we dit doen, in hoofdstuk 5 vindt u een opsomming van de dagelijkse en praktische wijze waarop we samenwerken met ouders onder het kopje Oudercontacten.

Oudercommissie

Alle kindercentra beschikken over een oudercommissie. Deze overlegt een aantal keer per jaar met de locatiemanager over het interne beleid op het kinderopvang. Het gaat daarbij om zaken als de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, voedingsaangelegenheden en de Risico-Inventarisatie en Evaluatie Veiligheid en Gezondheid (RIE). De oudercommissie heeft op deze zaken adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten.

Klachtenprocedure

Een goede en zorgvuldige klachtenprocedure is in ieders belang. Wij hebben daarom een interne en externe klachtenprocedure opgesteld, die opgevraagd kan worden bij de locatiemanager. In het algemeen raden wij ouders aan een klacht te bespreken op de plaats waar de klacht zich afspeelt en/of met de persoon om wie het gaat. Dat kan een pedagogisch medewerker, een locatiemanager of iemand van de klantenservice zijn. Een rustig gesprek kan vaak al veel oplossen. Zijn ouders echter na deze eerste stap niet tevreden, dan kunnen zij contact opnemen met de regiomanager. Klachten kunnen ook altijd direct worden voorgelegd aan de geschillencommissie. Wij zijn aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen.

Klanttevredenheidsonderzoek

Om onze dienstverlening voortdurend te kunnen toetsen en te verbeteren houden wij met enige regelmaat een klanttevredenheidsonderzoek. Daarnaast wordt ouders op verschillende momenten gedurende de opvang van een kind gevraagd om hun bevindingen, meestal vanuit het kinderdagverblijf of de bso waar het kind geplaatst is.

Vertrouwenspersoon

Voor ouders die advies willen inwinnen alvorens een klacht neer te willen leggen of wanneer niet duidelijk is bij wie de klacht neergelegd moet worden, is een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze vertrouwenspersoon is in dienst van GastVrij B.V., maar is werkzaam binnen een andere regio van de organisatie, waardoor een onafhankelijk advies kan worden gegeven. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn te vinden op de website.

Voor meer informatie rondom al deze zaken kunnen ouders bij de locatiemanager van de locatie terecht.

9 PERSONEEL

Vaste pedagogisch medewerkers

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of bekende invalkrachten. Ook in de vakantieperiode is minimaal 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig op de groep.

Alle medewerkers, inclusief invalkrachten, beschikken over een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag.

Ouders worden via de website en/of het informatieboekje geïnformeerd over het personeelsbeleid en op welke wijze zij nadere informatie over het personeelsbeleid kunnen krijgen. In dit beleid is ook opgenomen welke opvolging er is op aanbevelingen uit het rapport Gunning, zoals:

- het verhogen van de transparantie een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen aan te spreken zo laag mogelijk is;
- het opleidingsniveau optimaliseren;
- het aanscherpen van de procedure rondom werving en selectie, inclusief screening van nieuw personeel.

Opleidingseisen

De kwalificatie-eisen voor pedagogisch medewerker kinderopvang en buitenschoolse opvang liggen vast in de cao-kinderopvang. De opleidingen die voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar) worden genoemd zijn automatisch ook toereikend om op de buitenschoolse (4 en met 12 jaar) te werken. Voor de opleidingen die specifiek onder de buitenschoolse opvang worden vermeld, geldt dat deze ontoereikend zijn om mee in de kinderopvang te werken.

Kinderopvang:	Buiten Schoolse Opvang:
<p>Mbo Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW3) Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW4) Pedagogisch Werker niveau 3 Pedagogisch werker 3 Kinderopvang Pedagogisch Werker niveau 4 Pedagogisch werker 4 Kinderopvang Pedagogisch medewerker 3 kinderopvang Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang Onderwijsassistent Onderwijsassistent PO/SO (primaire onderwijs/speciaal onderwijs) Sociaal-cultureel Werker (SCW)</p> <p>Hbo Leraar basisonderwijs (Pabo) Pedagogiek (hbo-bachelor)</p> <p>Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV) Pedagogisch management Kinderopvang Associate Degree Pedagogisch Educatief Medewerker Associate Degree Kinderopvang Associate Degree Onderwijsondersteuner Omgangskunde</p>	<p>Mbo Sport- en bewegingsleider (niveau 3) Sport- en bewegingscoördinator (niveau 4) Sport en Bewegen (niveau 3 en 4) CIOS algemeen sportleider/ster</p> <p>Hbo Leraar lichamelijke oefening (ALO) Sport en Bewegen Kunstzinnig vormende opleiding op hbo- niveau (docentenrichting binnen kunstonderwijs of kunstzinnige richting binnen lerarenopleiding</p>

Beroepskrachten in opleiding

Wij bieden beroepskrachten in opleiding graag de mogelijkheid om beroepservaring op te doen.

De opleiding Pedagogisch Werk niveau 3 (PW3) kent twee varianten:

BOL-opleiding van 3 jaar.

Een leerling van deze opleiding volgt 5 dagen per week theorie en loopt stage en is altijd boventallig inzetbaar. De Beroeps Opleidende- leerling wordt begeleid door een werkbegeleider (ervaren pedagogisch medewerker) en een praktijkopleider.

BBL-opleiding

Een leerling van deze opleiding krijgt bij ons een leer-arbeidsovereenkomst voor 20 tot 30 uur per week en gaat daarnaast 1 dag in de week naar school. De BBL-er wordt altijd naast een ervaren pedagogisch medewerker ingezet en begeleid door een werkbegeleider (ervaren pedagogisch medewerker) en een praktijkopleider. Binnen onze organisatie is BBL beleid opgesteld. Voor verdere informatie verwijzen wij naar dit beleid.

Stages

Naast bovengenoemde varianten is het mogelijk stage faciliteiten te bieden voor o.a. de volgende opleidingen:

- Pedagogisch Werk, niveau 4;
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening (HBO-SPH);
- Kortdurende stage van enkele weken ter oriëntering op de beroepskeuze ;
- In sommige situaties kan er stage geboden worden aan stagiairs van andere dan hier genoemde opleidingen. Ouders worden hierover altijd geïnformeerd door de locatiemanager.

Leidinggevenden

Binnen onze organisatie kennen we drie leidinggevende functies die elk op hun eigen niveau verantwoordelijk zijn:

1. De locatiemanager heeft de dagelijkse leiding van het kinderdagverblijf of de buitenschoolse opvang. In sommige situaties geeft de locatiemanager leiding aan meerdere locaties. De locatiemanager is het eerste aanspreekpunt. De locatiemanager functioneert onder verantwoordelijkheid van de directeur.
2. De algemeen directeur is eindverantwoordelijk.

10 PEDAGOGISCH WERKPLAN

In de inleiding van dit pedagogisch beleidsplan hebben wij al aangegeven dat dit beleid per locatie een vertaling krijgt. Hierbij gaat het om de daadwerkelijke uitvoering van het pedagogisch beleid op het betreffende kindercentrum. Het pedagogisch beleid dient hierbij als kader waarbinnen de individuele kindercentra hun dagelijks handelen in de praktijk beschrijven. Dit kan per kinderopvang verschillen, afhankelijk van de plaatselijke situatie.

Denk hierbij aan verschillen in huisvesting, omgeving, etc. Die praktische vertaling wordt neergelegd in het pedagogisch werkplan dat o.l.v. de leidinggevende door het team wordt opgesteld en ter advisering wordt voorgelegd aan de lokale oudercommissie. Het pedagogisch beleidsplan biedt dus pas een compleet beeld samen met het pedagogisch werkplan van de betreffende locatie.

Elke wijziging in het pedagogisch werkplan zal ter advies worden voorgelegd aan de oudercommissie.

Daarnaast heeft elke locatie andere mogelijkheden tot informatie. Denk hierbij aan een informatieboekje, folders, Facebook en een website of dergelijke.

11 NAWOORD

In dit pedagogisch beleidsplan hebben wij omschreven wat onze visie is op kinderopvang en hoe deze is uitgewerkt in pedagogische doelen. Vervolgens hebben we aangegeven hoe wij die doelen willen bereiken, waarbij de pedagogisch medewerkers een essentiële rol vervullen.

Ook hechten wij veel waarde aan het contact en de samenwerking met ouders. Wij beiden houden ons immers bezig met de opvoeding en verzorging van het kind. Dit leidt tot een gedeelde verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling, het welbevinden en de betrokkenheid van het kind.

Het pedagogisch beleid wordt elk jaar geëvalueerd. Ontwikkelingen in de maatschappij, nieuwe inzichten of signalen vanuit de kindercentra kunnen aanleiding zijn dit beleid te wijzigen. Het beleid wordt vastgesteld door het MT van GastVrij B.V., oudercommissies en ondernemingsraad hebben adviesrecht over aanpassingen in dit beleid.

Wij nodigen u van harte uit om in één van onze kindercentra te komen kijken en te zien hoe wij kinderopvang vorm geven.

LITERATUUR

- Oudercommissiereglement GastVrij B.V.;
- Personeelsbeleid GastVrij B.V.;
- CAO kinderopvang 2012 - 2014;
- Convenant Kwaliteit Kinderopvang 2012;
- Wet Kwaliteit Kinderopvang en Peuterspeelzalen;
- http://wetten.overheid.nl/BWBR0017017/geldigheidsdatum_05-07-2012
- Regeling Kwaliteit Kinderopvang en Peuterspeelzalen 2012;
http://wetten.overheid.nl/BWBR0031613/geldigheidsdatum_01-02-2013#Opschrift
- IJzendoorn, M.H. van, Tavecchio, L.W.C, Riksen-Walraven, J.M.A. van (2004) – De kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang – Boom, Amsterdam.
- Hoex, J., Kwok, S.(2009) - Pedagogische kwaliteit op orde – Nederlands Jeugd Instituut, Utrecht.
- Singer, E., Kleerekoper, L. (red.)(2010) Pedagogisch kader kindercentra 0 – 4 jaar – Elsevier Gezondheidszorg, Amsterdam.
- Schreuder, L., Boogaard, M., Fukkink, R., Hoex, J.(2011) - Pedagogisch kader kindercentra 4 – 13 jaar – Reed Business, Amsterdam.
- Keulen, A. van, Singer, E. (2012) Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0 – 13 jaar – Reed Business, Amsterdam.